

Deklaracija iz Pise

o stvaranju politike izvora sive literature

May 16, 2014

Uvod

Organizacije, vlade i industrija stvaraju čitavo bogatstvo znanja i informacija koje pokrivaju široki raspon tema i profesionalnih područja koja nisu pod kontrolom komercijalnih izdavača. Ta izdanja, podaci i drugi materijali poznati kao 'siva literatura' predstavljaju temeljni izvor informacija u znanstvenoj komunikaciji, istraživanju te stvaranju politika u poslovnom okruženju, industriji, stručnoj praksi i civilnom društvu. Siva literatura smatra se ključnim izvorom dokaza, argumenata, inovacija i razumijevanja u brojnim disciplinama, uključujući znanost, inženjering, zdravstvo, društvene znanosti, obrazovanje, umjetnost i humanističke znanosti.

Siva literatura, između ostalog, obuhvaća i sljedeće tipove dokumenata u tiskanom ili digitalnom obliku: istraživačka i tehnička izvješća, brifinge i recenzije, procjene, radne dokumente, konferencijske radove, teze i multimedijalne sadržaje, predstavljajući važan i dragocjen dio istraživanja i informacija.

U svrhu ostvarivanja svih pogodnosti istraživanja i informacija za znanstveni rad, vlade, civilno društvo, obrazovanje i privredu, mi, potpisnici ove Deklaracije, pozivamo vlade, akademike i sve zainteresirane dionike da utječu na širenje svijesti o ulozi i vrijednosti sive literature, a posebice na njen značaj vezan uz otvoreni pristup istraživanju, znanosti, inovacijama, politici temeljenoj na činjenicama i prijenosu znanja.

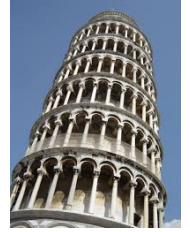
Kako bi se ostvarile sve pogodnosti sive literature za mjesne, nacionalne i globalnu zajednicu, pozivamo i potičemo sljedeće:

Organizacije

1. Veća posvećenost vlada i organizacija otvorenom pristupu

Deklaracija iz Pise

o stvaranju politike izvora sive literature

May 16, 2014

2. Pojačana suradnja i koordinacija među organizacijama uključenim u proizvodnju, korištenje, prikupljanje i upravljanje sivom literaturom
3. Korištenje trajnih identifikatora i otvorenih metapodatkovnih standarda za sivu literaturu

Istraživanje i obrazovanje

4. Novi oblici priznanja i nagrada za kvalitetna izdanja sive literature od strane vlada, sveučilišta i drugih institucija
5. Poboljšani standardi u proizvodnji i bibliografskoj kontroli sive literature
6. Razvoj i primjena interoperabilnih standarda u upravljanju sivom literaturom
7. Izrada priručnika dobre prakse u proizvodnji, širenju i procjeni sive literature

Pravo

8. Promjene zakona o obaveznom primjerku i autorskim pravima s ciljem unaprjeđenja mogućnosti knjižnica, službi za prikupljanje podataka, obrazovnih ustanova i programa pri prikupljanju i osiguravanju pristupa sivoj literaturi, posebice nekomercijalnim materijalima od javnog interesa.
9. Rješavanje pravnih prepreka prilikom širenja sive literature
10. Daljnji napredak u licenciranju sadržaja sive literature za komercijalne i nekomercijalne svrhe

Financije/Održivost

11. Utvrđivanje dostupnih izvora financiranja za istraživanja u području sive literature
12. Povećanje podrške za politiku prikupljanja i dugoročno čuvanje sive literature
13. Povećanje ulaganja u infrastrukturu i nove tehnologije za pristup i korištenje sive literature u tiskanom i digitalnom obliku.

Tehničko stajalište

Deklaracija iz Pise

o stvaranju politike izvora sive literature

May 16, 2014

-
14. Strategije za borbu protiv neupotrebljivosti poveznica i poboljšanje stabilnosti i dostupnosti internetskih sadržaja.
  15. Sustavi za povezivanje podataka i drugog netekstualnog sadržaja s njihovim nadnaslovnim izdanjima sive literature, zajedno s interoperabilnim standardima za distribuciju iste.

Prevela: Vanja Vukić